

Καλώς ήρθατε στο νηπιαγωγείο

Ενότητα πρώτη

**Γιατί είναι σημαντικό το
Νηπιαγωγείο**

**Αναλυτικό Πρόγραμμα
Στόχοι-Μεθοδολογία**

ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ...

- Δεν είναι παιδικός σταθμός
- Δεν είναι παιδότοπος
- Δεν είναι Δημοτικό Σχολείο

Στόχοι του Νηπιαγωγείου...

- το πρώτο σκαλί στην εκπαίδευση του παιδιού

- γέφυρα ομαλής μετάβασης από τον Παιδικό Σταθμό η το σπίτι στο Δημοτικό σχολείο

ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ...

Είναι ένας από τους βασικότερους μετά την οικογένεια θεσμούς **κοινωνικοποίησης** και η πρώτη στη ζωή του παιδιού επαφή με τον θεσμό του σχολείου. Για τους λόγους αυτούς έχει σχεδόν αποφασιστικές για το μέλλον του επιπτώσεις. Βάζει τις βάσεις για τη στάση που θα διαμορφώσουν τα παιδιά απέναντι στο σχολείο και γενικότερα απέναντι στη γνώση και στη μάθηση.

Γιατί είναι χρήσιμη και απαραίτητη η δίχρονη προσχολική αγωγή στο νηπιαγωγείο

- Οι σκοποί και στόχοι του **Αναλυτικού Προγράμματος** του νηπιαγωγείου προσεγγίζονται και υλοποιούνται με πιο αποτελεσματικό τρόπο
- Υπάρχει το χρονικό περιθώριο να εξασφαλιστεί η σχολική ετοιμότητα, ώστε η **μετάβαση στο δημοτικό** να γίνει με ομαλότερο τρόπο
- Η δυνατότητα συνύπαρξης, συνεργασίας και αλληλεπίδρασης των νηπίων **α' και β' ηλικίας** είναι πολύ σημαντική για την κοινωνικοσυναισθηματική και την πνευματική/διανοητική ανάπτυξη των παιδιών.

• Δίνεται η δυνατότητα να ανιχνευθούν και να εντοπιστούν έγκαιρα τυχόν **μαθησιακές και κοινωνικοσυναισθηματικές δυσκολίες** των νηπίων και να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την υποστήριξη των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μέσα στις κατάλληλες δομές, όπως τα τμήματα ένταξης, την παράλληλη στήριξη ή το ειδικό βοηθητικό προσωπικό για παιδιά με αναπηρία

Το αναλυτικό πρόγραμμα...

•...του Νηπιαγωγείου έχει εκπονηθεί από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και το Υπουργείο Παιδείας. Είναι **ενιαίο** με τις επόμενες βαθμίδες υποχρεωτικής εκπαίδευσης και περιλαμβάνει συγκεκριμένες μαθησιακές περιοχές ή αλλιώς **προγράμματα σχεδιασμού και ανάπτυξης δραστηριοτήτων** σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ(ΦΕΚ 303B/13-03-2003), τα οποία δεν αποτελούν διακριτά γνωστικά αντικείμενα και δεν προτείνονται για αυτοτελή διδακτική προσέγγιση, όπως τα μαθήματα στις επόμενες βαθμίδες.

Βασικός στόχος του Νηπιαγωγείου

Η ολόπλευρη ανάπτυξη των νηπίων σε όλους τους τομείς: **νοητικό** (γνωστικές ικανότητες), **συναισθηματικό** (καλλιέργεια θετικής αυτό-εικόνας) **κοινωνικό** (ανάπτυξη κοινωνικοποίησης & δεξιοτήτων ενσυναίσθησης), **ψυχοκινητικό** (λεπτή και αδρή κινητικότητα, συντονισμός χεριού-ματιού, κατανόηση χωρικών σχέσεων αμφιπλευρικότητα).

Διδακτική Μεθοδολογία

Οι δραστηριότητες αναπτύσσονται σύμφωνα με τη διαθεματική προσέγγιση και μπορούν να λάβουν τις εξής μορφές:

- Θεματική προσέγγιση
- Projects ή Σχέδια Εργασίας
- Διαθεματικές οργανωμένες δραστηριότητες

Πώς μαθαίνουν τα παιδιά;

**Κατάλληλες
Διδακτικές Πρακτικές**

Το Νηπιαγωγείο δεν έχει αυστηρά δομημένο πρόγραμμα, πρακτικές και μεθόδους, όπως οι άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης. Ο τρόπος μάθησης είναι παιγνιώδης, αυθόρμητος, παιδοκεντρικός και αναπτυξιακά κατάλληλος για τα παιδιά.

Τα παιδιά μαθαίνουν...

- Με αυθόρμητο, ελεύθερο και οργανωμένο **παιχνίδι**. Στο νηπιαγωγείο θεωρείται εξαιρετικά σημαντική η επιτυχής σύνδεση **παιχνιδιού και μάθησης**. Μέσω του παιχνιδιού τα παιδιά μπορούν να διερευνήσουν τον περιβάλλοντα χώρο, να πειραματιστούν, να αντιμετωπίσουν προβλήματα και να προσπαθήσουν να τα επιλύσουν.

Ο χώρος της τάξης διαμορφώνεται σε μαθησιακά κέντρα-**γωνιές δραστηριοτήτων**, όπου τα παιδιά μόνα τους ή σε ομάδες με τη συμμετοχή ή όχι της Νηπιαγωγού κατευθύνουν μόνα τους τη μάθησή τους

- Με βιωματικές και διερευνητικές
- δραστηριότητες

- Με ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες.
Η μάθηση πετυχαίνεται μέσα από την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία

- Με ανίχνευση, ανάδυση και αξιοποίηση των πρότερων γνώσεων, πάνω στις οποίες θα οικοδομηθούν οι νέες γνώσεις.

Κάθε παιδί...

- Αναπτύσσεται και μαθαίνει καθώς αλληλεπιδρούν η βιολογική του ωρίμανση και το κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο, στο οποίο βρίσκεται.
- Έχει το δικό του ρυθμό ανάπτυξης και το δικό του τρόπο μάθησης.

- Μαθαίνει καλύτερα σ' ένα περιβάλλον που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του και αισθάνεται προστατευμένο.

Ενότητα δεύτερη

**Μαθησιακές
ή Γνωστικές
Περιοχές**

Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη

- Ενίσχυση αυτοεκτίμησης/εμπιστοσύνης
Ανάδειξη ταλέντων και ενδιαφερόντων.
- Έκφραση συναισθημάτων και απόψεων,
σεβασμός και αντίληψη των συναισθημάτων των
άλλων.
- Αντοχή στην αποστέρηση και στην αποτυχία,
έλεγχος αντιδράσεων, επίλυση συγκρούσεων.
- Αυτονόμηση σε θέματα ατομικής φροντίδας &
τακτοποίησης προσωπικών αντικειμένων.

Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη

- Από κοινού ανακάλυψη και σεβασμός κανόνων της τάξης.
- Ευγενής άμιλλα, σεβασμός & αντοχή στην αποτυχία.

Γλώσσα

- Καλλιέργεια δεξιοτήτων κατανόησης και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου.
- Η επικοινωνία λέξη κλειδί για τη διδασκαλία της γλώσσας. Σκοπός της παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου είναι η επικοινωνία και όχι απλά να μάθουμε να γράφουμε και να διαβάζουμε.

Γλώσσα

Προφορική επικοινωνία:

Δίνονται ευκαιρίες στα παιδιά να περιγράφουν, να διηγούνται, να αφηγούνται, να εξηγούν, να επιχειρηματολογούν, να εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους, να απομνημονεύουν και να απαγγέλλουν ποιήματα, παροιμίες, αινίγματα, γλωσσοδέτες, να ενισχύουν τη φωνολογική επίγνωση μέσα από ρίμες και τραγούδια.

Γλώσσα

Γραπτή επικοινωνία:

Γράφουν ή αντιγράφουν λέξεις ή φράσεις στις ζωγραφιές τους με βάση πίνακες ή καρτέλες αναφοράς εξυπηρετώντας λειτουργικές ανάγκες.

Γλώσσα

Γράφουν στο πλαίσιο αναδυόμενου εγγραμματισμού. Κατά την επεξεργασία διαφόρων θεματικών ενοτήτων τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να γράψουν σχετικές λέξεις και με αφορμή αυτές να μάθουν τις «φωνές» - γράμματα που αρχίζουν αυτές οι λέξεις. Με αυτό τον τρόπο εξασκούν τη λεπτή κινητικότητα, το συντονισμό χεριού ματιού αλλά και την ικανότητα να γράφουν σε περιορισμένο χώρο.

Γλώσσα

Ανάγνωση-Κατανόηση γραπτού λόγου

Τα παιδιά θα έρθουν σε επαφή με τον γραπτό λόγο μέσα από παραμύθια, αφίσες, περιοδικά, συνταγές, χάρτες, εικονοϊστορίες. Ευκαιρίες ανάγνωσης θα έχουν καθημερινά μέσα από: ρουτίνες της τάξης, εποπτικό υλικό, πίνακες και καρτέλες αναφοράς που θα συνοδεύουν τις θεματικές ενότητες με τις οποίες θα ασχοληθούμε. Έτσι, εξοικειώνονται με τις διάφορες εκδοχές του γραπτού λόγου και μαθαίνουν τις συμβάσεις ανάγνωσης.

Γλώσσα

Όταν αποκτήσουν και την κατάλληλη βιολογική και νοητική ωριμότητα κατακτούν τους μηχανισμούς ανάγνωσης και γραφής.

Μαθηματικά

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα προβλέπει την ανάπτυξη μαθηματικής σκέψης και δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων.

Δεν αρκεί μόνο να μάθουμε να καταμετρούμε ποσότητες, να διαβάζουμε και να γράφουμε αριθμούς. Στα παιδιά δίνονται ευκαιρίες για ομαδοποιήσεις, σειροθετήσεις, ταξινομήσεις, διατάξεις, συγκρίσεις αντικειμένων ή εικόνων, που απεικονίζουν αντικείμενα με βάση το χρώμα, το σχήμα, το μέγεθος, τη λογική αλληλουχία, τη χρονική εξέλιξη.

Μαθηματικά

- Αναγνωρίζουν και να ονομάζουν επίπεδα και στερεά γεωμετρικά σχήματα.
- Αναγνωρίζουν, αναπαράγουν και κατασκευάζουν συμμετρίες, μοτίβα και κανονικότητες.
- Να κάνουν εκτιμήσεις και συγκρίσεις μήκους επιφάνειας και όγκου.

Μαθηματικά

- Να προσεγγίζουν κυρίως βιωματικά τις τέσσερις μαθηματικές πράξεις.
- Με τα επιτραπέζια και επιδαπέδια παιχνίδια προσεγγίζονται πολλαπλοί μαθηματικοί στόχοι.

Φυσικές Επιστήμες (φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον)

- Βασική αρχή: η επίλυση προβλημάτων σε αυθεντικές μαθησιακές καταστάσεις
- Σε πολλές θεματικές ενότητες θα χρησιμοποιήσουμε το σχήμα Υπόθεση, Δοκιμή-Πείραμα, Συμπέρασμα.
- Κεντρίζεται το ενδιαφέρον των νηπίων, αφού οι Φ.Ε. ανταποκρίνονται στην έμφυτη περιέργειά τους για τη διερεύνηση του κόσμου που τα περιβάλλει.

Φυσικές Επιστήμες

(φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον)

- Δίνονται ευκαιρίες στα παιδιά να μελετήσουν τον άνθρωπο αλλά και άλλους ζωντανούς οργανισμούς.
- Να μελετήσουν φυσικά φαινόμενα (πτώση φύλλων φθινοπώρου, ουράνιο τόξο, φως και σκιά, σεισμός).
- Να διερευνήσουν και να ανακαλύψουν τη δομή και τις ιδιότητες των αντικειμένων και των υλικών (βύθιση, πλεύση, μαγνητισμός, διαλυτότητα).
- Να προσεγγίσουν θέματα που αφορούν καιρικά φαινόμενα, τη γη, το διάστημα, το ηλιακό μας σύστημα.

Φυσικές Επιστήμες

(φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον)

- Να γνωρίσουν βασικούς κανόνες κυκλοφοριακής αγωγής.
- Να προβληματιστούν και να ευαισθητοποιηθούν για περιβαλλοντικά θέματα, και να αποκτήσουν κατάλληλες στάσεις και συμπεριφορές (διαχείριση απορριμμάτων, ανακύκλωση, προστασία από ηλιακή ακτινοβολία, διαχείριση υδάτινων πόρων).
- Να διαβάζουν απλά σύμβολα, σχεδιαγράμματα και χάρτες.
- Να γνωρίσουν ιστορικά γεγονότα, μύθους και έθιμα της πατρίδας μας και άλλων χωρών.

Φυσικές Επιστήμες

(φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον)

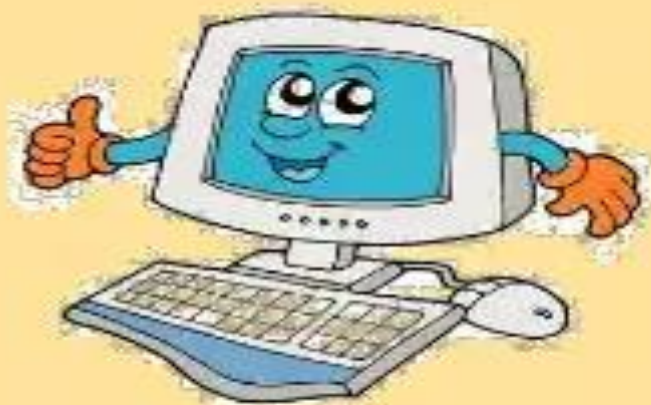
- Να γνωρίσουν θρησκευτικές παραδόσεις.
- Να αναπτύσσουν ενδιαφέρον για ιστορικά γεγονότα. Να αντιλαμβάνονται τη χρονική ακολουθία γεγονότων και να μπορούν να την αναπαραστήσουν.

Φυσικές Επιστήμες

(φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον)

Επειδή σε αρκετές περιπτώσεις η προσέγγιση θεμάτων βιωματικά (άμεση παρατήρηση και δοκιμή) είναι δύσκολη στον χώρο του Νηπιαγωγείου (επικινδυνότητα, απόσταση, απαραίτητος εξοπλισμός) αξιοποιούμε συχνά τις Νέες Τεχνολογίες και ειδικότερα λογισμικά προσομοίωσης και οπτικοποίησης.

Παιδί και Πληροφορική

Δίνονται στα παιδιά ευκαιρίες:

-Να γνωρίσουν και να εξοικειωθούν με τις βασικές λειτουργίες και χρήσεις του Η/Υ.

-Να αναζητήσουν, να επεξεργαστούν και να επικοινωνήσουν πληροφορίες μέσω διαδικτύου.

-Να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και γνώσεις μέσα από εκπαιδευτικά λογισμικά, βίντεο και φωτογραφίες του διαδικτύου.

-Να εξοικειωθούν με τη χρήση λογισμικών κατάλληλων για την ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων.

Τέχνες (Δημιουργία και Έκφραση)

Μια ιδιαίτερος προσφιλή περιοχή στα παιδιά αυτής της ηλικίας.

Τα παιδιά δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για όλες τις μορφές καλλιτεχνικής δημιουργίας και έκφρασης, όπως είναι τα εικαστικά, το θέατρο, η μουσική, η κίνηση και ο χορός, μέσα από τα οποία εκφράζουν τις απόψεις και τα συναισθήματά τους αλλά και επικοινωνούν.

Οι Τέχνες στο νηπιαγωγείο είναι αντικείμενο αλλά και μέσο μάθησης για τις υπόλοιπες γνωστικές περιοχές του Α.Π.

Τέχνες (Δημιουργία και Έκφραση)

Παρέχονται ποικίλες ευκαιρίες στα παιδιά να πειραματιστούν με διάφορα υλικά και χρώματα, να σχεδιάσουν, να ζωγραφίσουν, να κόψουν, να κολλήσουν, να πλάσουν και να μορφοποιήσουν για να δημιουργήσουν πρωτότυπα ή προσχεδιασμένα έργα και κατασκευές.

Είναι **πολύ σημαντικό** να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση για τις ικανότητές τους και να αισθανθούν περήφανα για τις δημιουργίες τους.

Τέχνες (Δημιουργία και Έκφραση)

Δίνονται ευκαιρίες στα παιδιά να γνωρίσουν έργα τέχνης μεγάλων ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών, τα οποία ενθαρρύνονται να τα παρατηρούν, να τα περιγράψουν να αναγνωρίζουν σε αυτά θέματα και αντικείμενα, να τα αναπαριστούν και να τα αναπαράγουν με ποικίλους τρόπους

Τέχνες (Δημιουργία και Έκφραση)

Τα νήπια δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όταν αναλαμβάνουν ρόλους για να δραματοποιήσουν σκηνές ή ολόκληρα παραμύθια και μύθους, όταν αναπαριστούν έθιμα, και όταν εκφράζονται μέσα από τον αυτοσχεδιασμό και τη μίμηση κινήσεων, ήχων και φωνών.

Κατά τη διάρκεια της χρονιάς δίνονται ευκαιρίες στα παιδιά να παίξουν τα ίδια αλλά και να παρακολουθήσουν παραστάσεις στον χώρο του σχολείου ή και έξω από αυτό.

Τέχνες (Δημιουργία και Έκφραση)

Δίνονται ευκαιρίες να γνωρίσουν και να πειραματιστούν με τον ήχο και τα μουσικά όργανα και να έρθουν σε επαφή με διάφορα είδη μουσικής, παραδοσιακή, έντεχνη και κλασσική, να μάθουν ποικίλα τραγούδια και να συνδυάσουν μουσική και κίνηση, ώστε να αντιληφθούν τις κινητικές εκφραστικές δυνατότητες του σώματός τους.

Φυσική Αγωγή

Δίνονται ποικίλες δυνατότητες να αναπτύξουν την κινητικότητά τους μέσα από ατομικά και ομαδικά παιχνίδια, ελεύθερα και οργανωμένα στα πλαίσια της τάξης ή του διαλείμματος.

Στο πρόγραμμα του Νηπ/γείου από τη φετινή χρονιά μπαίνουν τα Αγγλικά και τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων.

Τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων αποτελούν καινοτόμο διδακτική και εκπαιδευτική δράση, η οποία συνίσταται στην προσθήκη νέων θεματικών κύκλων στο Νηπιαγωγείο. Στόχος είναι η ενίσχυση της καλλιέργειας ήπιων δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής και δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης στους μαθητές και στις μαθήτριες, σε συνδυασμό με τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου πλαισίου προγράμματος με δομή Ανοικτών, Ζωντανών Προγραμμάτων Σπουδών και Διαδικασιών

Ο/Η νηπιαγωγός έχει την ευελιξία να επιλέγει ανάλογα με το πλαίσιο και τη δυναμική της ομάδας, τα ενδιαφέροντα των νηπίων και τη θεματική που διαπραγματεύονται στην τάξη. Οι Θεματικοί Κύκλοι προκύπτουν από τους Παγκόσμιους Δείκτες Αειφόρου Ανάπτυξης (περιβάλλον, ευζην, ασφάλεια, κοινωνία των πολιτών, σύγχρονη τεχνολογία και επιχειρηματικότητα) και αφορούν στην εξής θεματολογία:

1. ΥΓΕΙΑ: Διατροφή - Αυτομέριμνα, Οδική Ασφάλεια
2. Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία - Πρόληψη
3. Γνωρίζω το σώμα μου- Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

**Ζω καλύτερα –
Ευ Ζην**

1. Οικολογία - Παγκόσμια και Τοπική Φυσική Κληρονομιά
2. Φυσικές Καταστροφές, Πολιτική Προστασία
3. Παγκόσμια & Τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά

**Φροντίζω το
Περιβάλλον**

**Ενδιαφέρομαι και
Ενεργώ - Κοινωνική
Συναίσθηση &
Ευθύνη**

1. Ανθρώπινα Δικαιώματα
2. Εθελοντισμός - Διαμεσολάβηση
3. Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, Διαφορετικότητα

**Δημιουργώ &
Καινοτομώ -
Δημιουργική
Σκέψη &
Πρωτοβουλία**

- 1 STEM/Εκπαιδευτική Ρομποτική
2. Επιχειρηματικότητα - Αγωγή Σταδιοδρομίας- Γνωριμία με Επαγγέλματα

Στο πλαίσιο του ωρολόγιου προγράμματος του νηπιαγωγείου τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων εντάσσονται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της τάξης και υλοποιούνται στο χρονικό διάστημα (διδασκτικές ώρες) που ορίζεται για τις «Οργανωμένες Δραστηριότητες και διερευνήσεις με βάση το ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ», τρεις (3) διδασκτικές ώρες κατανεμημένες σε δύο (2) με τρεις (3) φορές την εβδομάδα.

ΩΡΕΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
7:45 – 8:30	45'	Πρόωρη υποδοχή μαθητών/τριων (προαιρετικό πρόγραμμα)
08:15-8:30		Υποδοχή μαθητών/τριών
08:30-09:15	1η διδασκτική ώρα - 45'	Ελεύθερο παιχνίδι - ενασχόληση στα κέντρα μάθησης (γωνιές)
09:15-10:00	2η διδασκτική ώρα - 45'	Οργανωμένες δραστηριότητες και διερευνήσεις με βάση το ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ ή Εργαστήριο Δεξιοτήτων, πρόγευμα

10:00 - 10:45	Διάλειμμα	
10:45-11:30	3η διδασκτική ώρα - 45'	Οργανωμένες δραστηριότητες και διερευνήσεις με βάση το ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ ή Εργαστήριο Δεξιοτήτων
11:30-12:10	4η διδασκτική ώρα - 40'	Ελεύθερο παιχνίδι-ενασχόληση στα κέντρα μάθησης, ανατροφοδότηση (γωνιές)
12:10-12:45	5η διδασκτική ώρα - 35'	Οργανωμένες δραστηριότητες και διερευνήσεις με βάση το ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ ή Εργαστήριο Δεξιοτήτων - Αναστοχασμός- Ανατροφοδότηση-Προγραμματισμός της επόμενης ημέρας και προγραμματισμός επόμενου εργαστηρίου
12:45-13:00	Προετοιμασία για Αποχώρηση	
13:00	Αποχώρηση	